Redacțiunea, Administrațiunea Tipografia:
BRAȘOVŨ, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoielă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 85. Brașovŭ, Sâmbătă, 16 (28) Aprilie 1888.

Brașovŭ, 15 Aprilie st. v. 1888.

De când a pășitŭ generalulŭ Boulanger pe arena parlamentară o mare neliniște a cuprinsŭ cercurile politice în Francia. Popularitatea lui a deșteptatŭ la unii marĭ temerĭ la alțiĭ marĭ speranțe.

In tabĕra celorŭ dintâiu se află toțĭ sincerii liberalĭ și republicanĭ, ei privescŭ cultulŭ lui Boulanger ca o apariţiune periculósă pentru esistența republicei și s'au decisŭ a'lŭ combate întrebuințândŭ tótă influința lorŭ morală.

În scopulŭ acesta a întreprinsŭ și președintele actualŭ alŭ republicei francese, d-lŭ Carnot, o călĕtoriă prin țéră. Pretutindenĭ a fostŭ bine primitŭ, ba în multe locurĭ i s'a făcutŭ chiar o primire entusiastică de către autoritățĭ și poporațiune, ér armonia ovațiunilorŭ aduse președintelui a fostŭ adeseorĭ întreruptă prin strigărĭ de „trăiască Boulanger."

Carnot asigură în discursurile sale, că va sci „sĕ apere republica în contra inimicilorŭ ei internĭ și esternĭ". Vomŭ vedé décă faptele republicanilorŭ vorŭ sprijini în viitorŭ acésta luptă a președintelui, căcĭ până acuma ei au datŭ puține probe de solidaritate.

Republicanii de talia lui Sadi-Carnot arŭ trebuĭ sĕ veghieze ca sĕ nu-i întrécă cei din tabĕra lui Boulanger în ce privesce solidara procedere.

Imprejurulŭ lui Boulanger se grupéză tóte partidele monarchiste. Scopulŭ lorŭ este de a se folosi de simpatiile ce le are acesta la masse spre a rĕsturna regimulŭ republicanŭ. De aicĭ încolo apoi șĭ va urmărĭ fiecare dintre pretendențĭ în parte interesele sale.

Ḑiarele monarchiste din Paris au publicatŭ ḑilele aceste programulŭ politicŭ alŭ contelui de Parisŭ, care primesce devisa lui Boulanger: „revisuirea constituției și disolvarea camerei" și îndémnă pe roialiștĭ a sprijini acțiunea generalului. In curêndŭ se aștéptă o asemenea manifestațiă și din partea prințului Victorŭ Napoleonŭ.

Monarchiștii sciu sĕ se foloséscă fórte bine de ocasiunea ce li se oferă de a da o lovitură de mórte republicei. In acésta privință ei suntŭ toțĭ solidarĭ și Boulanger le este unŭ aliatŭ binevenitŭ.

Boulanger cere plebiscitulŭ, ca sĕ pótă ajunge cu ajutorulŭ lui dictatorŭ, ér roialiștii și bonapartiștii vorŭ plebiscitulŭ ca sĕ pótă restabili monarchia. Pe toțĭ îi unesce dér până la unŭ punctŭ unŭ interesŭ comunŭ.

Și pre când republicanii dela putere se străduiescŭ a pune stavilă epidemiei boulangiste, amicii lui Boulanger aranjéză bancheturĭ, agitéză și demonstréză mereu în favórea alesului lorŭ.

Cea mai seriósă apariţiune în viéța interióră a Franciei este cutezarea cea mare ce-o dovedescŭ aderenții lui Boulanger. Ei nu se maĭ sfiescŭ a declara pe față, că Boulanger voiesce sĕ ajungă la putere printr'unŭ plebiscitŭ și adaugă numai spre a se scusa, că au de gândŭ a procede în modŭ legalŭ.

Republica francesă străbate adĭ cea mai grea criză prin care a trecutŭ vreodată.

Contele de Parisŭ despre situațiunea politică a Franciei.

Biuroulŭ de pressă alŭ contelui de Parisŭ a adresatŭ ḑiarelorŭ francese o notă, prin care le comunică o convorbire ce a avut'o contele cu mai multe personalitățĭ politice despre situațiunea politică a Franciei. Contele ḑise:

Situațiunea e grea; trebue sĕ o privescĭ cu sânge rece, căcĭ era inevitabilă. Am arĕtat'o în anulŭ trecutŭ în instrucțiunile mele către partida monarchică și evenimentele mĭ-au datŭ dreptate. Desbinările interne au făcutŭ neputinciosŭ guvernulŭ republicanŭ. Risipitorŭ și persecutorŭ înăuntru, e fără putere și fără creditŭ în Europa. Radicalismulŭ guvernului amenință a completa desorganisarea țĕrii. Eclatantele manifestațiunĭ ale sufragiului universalŭ suntŭ strigătul unei Francie șătulă de unŭ astfelŭ de regimŭ și care arde de dorulŭ d'a se libera. Acestŭ momentŭ e urmarea naturală și logică a actelorŭ de violență și a scandalurilorŭ, care au revoltatŭ consciința publică, a abusărei de regimulŭ parlamentarŭ în mânile unei partide despotice. Nimicŭ nu e mai dreptŭ, decâtŭ a cere disolvarea unei camere discreditate și revisuirea unei constituțiunĭ, care nu mai lasă națiunei libertatea d'a dispune de destinele sale. Monarchiștii n'au așteptatŭ după devisa de adĭ și deja mai nainte au cerutŭ revisuirea. Eu am scris'o în programulŭ nostru. Adĭ vĕ reamintescŭ acésta; dér datorința mea e sĕ spunŭ totŭ odată, că acéstă mișcare ar fi nefolositóre orĭ ar espune Francia celorŭ mai grele pericule, décă s'ar crede că e de ajunsŭ unŭ nume. Spre a obține revisuirea, trebue sĕ o céră toțĭ conservativii, nu în adunărĭ divisate, unde suntŭ în minoritate, ci chiar dela țéra întrégă fiindŭ legalŭ întrebată. In ora decisivă va înțelege Francia, că resolvarea trebue sĕ fiă monarchia, precum am definit'o eu, și restabilirei ei îi consacru tóte puterile. Acestŭ regimŭ stabilŭ va garanta tuturora siguranța, fără a confisca libertățile publice ale democrației muncitóre de carĭ ea are nevoiă; elŭ va ridica guvernulŭ peste adunărĭ (assemblée) și partide și așa va asigura Franciei ordinea în năuntru și pacea în afară. In acéstă ḑi monarchia acceptată de toțĭ bunii cetățenĭ va apela la devotamentulŭ tuturora, spre a lucra cu ajutorulŭ lui Dumneḑeu la reînălțarea patriei.

Procesulŭ de pressă alŭ „Tribunei"

(Raportŭ specialŭ alŭ „Gaz. Trans.")

Clușŭ, 25 Aprilie 1888.

Pertractarea s'a începutŭ la 9 ore. Tribunalulŭ a fostŭ compusŭ astfelŭ: d-lŭ Dominicŭ **Peterffy** președinte, **Csiszer** și **Miko** judecătorĭ, **Kocsi** notarŭ, dr. Alexandru **Jeszenszki** acusatorŭ publicŭ, Ionŭ **Slavicĭ** acusatŭ, advocatulŭ **Coroianu**, apĕrătorulŭ acusatului.

Juriulŭ se constitue și jurații depunŭ jurămêntulŭ. Numele juraților i-am comunicatŭ deja prin telegramă. Urméză întrebările generale adresate acusatului Slavicĭ; după aceea se dă cetire actului de acusațiune (a se vedé „Gaz. Trans." Nr. 75 a. c.) Urméză cetirea articulului incriminatŭ; notarulŭ cetesce traducerea ungurésca a lui, ér translatorulŭ dr. Isacŭ cetesce articululŭ în orginalŭ românesce. La întrebarea președintelui, acusatulŭ mărturisesce, că elŭ a scrisŭ acestŭ articulŭ și ia rĕspunderea pentru elŭ.

Apĕrătorulŭ Coroianu cere pe temeiulŭ procedurei de pressă cetirea actelorŭ de cercetare și între acestea cu deosebire mărturisirea redactorului „Tribunei," Adrianŭ Cașolțanu.

Dr. Jeszenszky, procurorul, se opune, ḑicêndŭ că numitulŭ redactorŭ responḑabilŭ a fostŭ întrebatŭ numai, că cine a scrisŭ articululŭ. Tribunalulŭ se retrage spre consultare și decide, ca sĕ se cetéscă mărturisirea memorată, după cum a cerutŭ apĕrătorulŭ Coroianu.

După aceea se cetesce depunerea lui Cașolțanu, după care nu elŭ a scrisŭ articululŭ incriminatŭ, dér l'a primitŭ și ia asupră-șĭ rĕsponsabilitatea. La întrebarea, că cine e autorulŭ articulului, numesce însĕ pe d-lŭ Ionŭ Slavicĭ.

După cetirea atestatelorŭ de moralitate etc., din care se vede, că d-lŭ Slavicĭ a fostŭ odată pedepsitŭ pentru delictŭ de pressă cu 100 fl., se încheiă procedura pentru producerea doveḑilorŭ și se dă cuvêntulŭ acusatorului publicŭ **Jeszenszky**, care ține următorulŭ discursŭ:

Procurorulŭ îșĭ introduce vorbirea de acusațiune arĕtândŭ, că epoca de adĭ se caracteriséză prin acea putere mare care preocupă și inima și spiritulŭ, numită: **ideade naționalitate**. Acéstă ideă ține **până ce ese triumfătóre** orĭ până ce e înlocuită cu altă idnă. Idea de naționalitate e o parolă, care în ḑiua de adĭ multămesce popórele în timpŭ de pace și le face îngrozitóre în timpŭ de rĕsboiu. Acéstă ideă decide cu puterea ei asupra tronurilorŭ, crează state, unesce popóre înrudite și în resultatele ei finale duce la sporirea puterilorŭ spirituale și materiale ale națiunii și ale societății.

La noi, ḑice procurorulŭ, idea de naționalitate a intratŭ în luptă pe întréga liniă, dér nu ca sĕ 'ntăréscă statulŭ, ca înalte părțĭ, ci din contră ca sĕ-lŭ slăbéscă, sĕ-lŭ disolve. Asta'i deosebirea în manifestarea ideii de naționalitate aiurea și la noi. In virtutea ponderosității acesteĭ apariţiunĭ și a consecințelorŭ și resultatelorŭ ei finale asupra posiției națiunii și statului nostru, datorința îmĭ impune a vĕ ruga sĕ fițĭ atențĭ asupra discuțiunii acestei cestiunĭ.

Spune apoi cum în unele locurĭ idea de naționalitate, acestŭ brațŭ de o putere gigantică, amenință sĕ despóie pe cei ce se ópunŭ până și de măngăerea sufletéscă a credinței; în alte părțĭ nu cruță nimicŭ, sdrobesce orĭ-ce pedecă, începe rĕsboiu de estirpare în contra limbii lorŭ materne în școle și pe tóte terenele vieții publice. Și acestŭ giganticŭ brațŭ lasă în urmă'ĭ totŭ numai biruițĭ. Statulŭ ungarŭ însĕ a respins totdéuna și respinge și adĭ asemenea aspirațiunĭ ale forții brutale. Se închină înaintea religiunii, fiă ea profesată de orĭ și ce limbă; lasă neatinsă limba maternă a popórelorŭ sale; asigură prin regulamente libertatea instrucțiunei publice; estinde până la cele mai depărtate hotare marginile dreptului de pressă și de întrunire; proclamă deplina egală îndreptățire a tuturorŭ cetățenilorŭ din Ungaria, fără deosebire de naționalitate, și împarte cu ele tóte garanțiile libertății sale comune. Pentru tóte acestea li se cere în schimbŭ unŭ singur lucru: credință și alipire către statŭ. Acolo unde acelŭ brațŭ de o putere uimitóre cuprinde pe poporŭ, de acéstă admitere nicĭ nu mai póte fi vorbă, căcĭ ar fi vai de acelŭ cetățénŭ, care numai condiționatŭ șĭ-ar împlini față cu statulŭ cele mai primitive datorințe: manifestarea credinței și alipirii obligate.

Ungaria și legislațiunea maghiară însĕ — ca dovédă mĕ provocŭ la cei mai classicĭ martorĭ, la legĭ și la istoria — totdéuna a fostŭ față cu naționalitățile liberală, totdéuna a fostŭ dréptă și totodată a fostŭ pururea mai echitabilă decâtŭ orĭ-care statŭ din Europa. Totdéuna a simțitŭ și simte și astăḑĭ necesitatea, valórea și puterea înțelegerei frățescĭ. Pentru acésta a delăturatŭ barierele diferenței de rassă, de confesiune și de limbă și decretéză: că toțĭ cetățenii acestei patrie forméză o națiune, națiunea maghiară unitară și nedivisibilă, alŭ căreia membru cu dreptŭ egalŭ este totŭ cetățénulŭ patriei, aparțină elŭ orĭcărei naționalitățĭ. Și prin acésta enunciă, că ea cunósce numai drepturĭ cetățenescĭ de statŭ generale (egyetemes).

Acéstă enunciare mare — scrisă pe fruntea legei despre egala îndreptățire a naționalităților — este totodată și programulŭ politicŭ alŭ statului maghiarŭ față cu așa numitele naționalitățĭ. E cea mai nobilă enunciare ce se póte și s'a pututŭ cândva induce în cartea legilorŭ statuluĭ.

Urmarea acestei anunciărĭ este, că statulŭ maghiarŭ și décă din punctulŭ de vedere alŭ limbei are locuitorĭ de naționalitate română, slovacă, sêrbă séu germană, aceștia toțĭ de-opotrivă și egalŭ cu Maghiarulŭ suntŭ membrii totalității statului maghiarŭ. O altă urmare a acestei enunciărĭ, ce decretéză aceste drepturĭ cetățenescĭ de statŭ generale, este mai departe: că Ungaria nu póte suferi, precum nu sufere nicĭ unŭ statŭ din Europa, ca în interiorulŭ sĕu o naționalitate se pótă avé drepturĭ deosebite, fiă autonóme, fiă naționalĭ, séu aibă orĭ ce altŭ nume. Nu-o sufere, și acésta nu pentru-că dóră s'ar sprijini numai pe încrederea în puterea statului sĕu pe trufia gólă a națiunei, care representă caracterulŭ statului — precum o vestesce acéstă din ḑi în ḑi așa numita pressă a naționalităților, — ci pentru-că o astfelŭ de formațiune individuală s'ar contraria cu egalitatea ce esistă între toțĭ cetățenii statului și cu drepturile lorŭ generale, mai departe pentru-că după desvoltarea dreptului nostru publicŭ nicĭ o rassă de poporŭ ce trăesce între noi nu are dreptŭ la o posițiune deosebită, fiă politică, fiă națională, ba nu are dreptŭ a avé nicĭ aspirațiunĭ de asemenea natură; și în fine nu o póte suferi acésta pentru-că o asfelŭ de formațiune individuală, mai curêndŭ orĭ mai târḑiu, dér neapĕratŭ ar conduce la distrugerea unității statului. Și cine ar fi óre atâtŭ de neînțeleptŭ și neghiobŭ, ca sĕ poftéscă dela statŭ, ca elŭ sĕ dea mijlócele pentru destrămarea și distrugerea sa pe mâna briganḑilorŭ, ce stau la pândă?

Nicĭ n'au poftit'o acésta nicĭ-odată și nicĭ unulŭ dintre cetățenii de rassă

străină aflătorĭ în Ungaria — înțelegêndŭ sub aceştia massa cetățenilorŭ ce vorbescŭ câte o limbă. Totdéuna a statŭ departe de astfelŭ de aspirațiunĭ și așa-numita Românime. Acele ḑile înspăimântătóre ale vĕrsărei de sânge, ale infamiei, ale miseriei, care înainte cu 40 de anĭ au ținutŭ în panică terórea pe locuitorii acestei patrie muntóse, nu suntŭ a se atribui acelui poporŭ, care de 800 de anĭ este, la bine ca și la rĕu, consórtele nostru în primejdiă și în luptă, ci suntŭ a se atribui acelorŭ agitatorĭ neconscienţioşĭ, carĭ vestindŭ din gură binele poporului lorŭ — în timpŭ ce însĕ inaintea ochilorŭ aveau propriele lorŭ interese — au deşteptatŭ patima înfiorătóre și furia devastatóre a poporuluĭ rĕtăcitŭ. In acele teribile ḑile de încercare, poporulŭ românŭ a fostŭ numai instrumentulŭ sângerosŭ alŭ unui jocŭ diabolicŭ pe care l'au arangiatŭ agitatorii.

Şi acéstă operațiune de subminare, care în intervalurĭ mai micĭ și mai marĭ s'a continuatŭ mereu: acum pornesce cu putere înoită pe întrégă linia. Astăḑĭ rolulŭ conducĕtorŭ îlŭ ia pressa română și ea dă parola ḑilei.

Denaturéză, născocesce și aprinde din nou foculŭ discordiei. Fiă-care rêndŭ stêrnesce antipatiă contra națiunei nóstre; cu tóte că, întrebŭ, au ei vre-unŭ singurŭ dreptŭ, o singură libertate publică, care sĕ nu o fi eluptatŭ noi. Inaintea pressei greșala, rătĕcirea, netactulŭ séu abusulŭ fiă-cărui funcțiunarŭ publicŭ, séu omŭ privatŭ, décă e maghiarŭ, nu trece ca vina individului: ci a întregei națiunĭ, pentru care totdéuna aruncă rĕspunderea asupra întregei națiunĭ. Se plângŭ de asuprire, de năpăstuire, se declară de paria; dér óre care este tĕrêmulŭ, care cariera de unde arŭ fi eschișĭ; și ce avemŭ noi deosebitŭ din drepturile constituțiunale și libertatea publică, ce le împărțimŭ împreună cu d-vóstre? Óre cine vĕ pune piedecă, ca sĕ pótă deveni dintre d-vóstre bărbațĭ marĭ de statŭ, învĕțațĭ celebri, jurisconsulțĭ, poețĭ, artiștĭ, c'unŭ cuvêntŭ ómenĭ distinșĭ ai societățeĭ acestei țĕrĭ?

In colónele foilorŭ d-vóste accentuațĭ întotdéuna fidelitatea către Impĕratŭ; pe când Ungaria are Rege și căutațĭ a despărți strictŭ acéstă credință de credința către patriă. Şi totușĭ legătura între patriă și rege este așa de tare și solidă, încâtŭ acela care atacă patria, atacă și pe Rege. Inzadarŭ vĕ silițĭ d-vóstre a deștepta asemenĭ vederĭ, carĭ nu mai esistă; nisuințele ivite în mijloculŭ evenimentelorŭ, ce suntŭ șterse, nu se mai potŭ reînvia. S'au sfârșitŭ pentru totdéuna acele timpurĭ, când cineva putea sĕ bată unŭ icŭ între patriă și tronŭ sub masca credinții către persóna monarchului

Slavicĭ: Rog pe d. președinte sĕ facă atentŭ pe vorbitorŭ, că numai eu singurŭ sunt acusatŭ, și nu representŭ aicĭ pe alții.

Preşeḑintele: N'avețĭ dreptulŭ a întrerupe pe procurorŭ.

Slavicĭ: Nicĭ nu o facŭ acésta, dér vĕ rogŭ pe d-vóstre sĕ o facețĭ.

Preşedintele: Facŭ atentŭ pe d-lŭ acusatorŭ publicŭ sĕ nu vorbéscă în pluralŭ.

Procurorulŭ: Așadér „d-ta", nu „d-vóstrĕ"...

Décă d-ta ai lăsatŭ la o parte cu intențiune recunóscerea acestui simptom, ai pututŭ sĕ audĭ și de sigurŭ ai și auḑitŭ aicĭ în Clușiu și în Deva în anulŭ trecutŭ: că pe lângă credința către Tron, a fostŭ imediatŭ accentuată și alipirea și iubirea către patria maghiară. Dér d-ta, precum și ḑiarele d-vóstră, evitațĭ totdéuna a accentua acésta. Astfelŭ este lealitatea d-tale cea multŭ buciumată.

Se pornesce în societatea maghiară acea mișcare imposantă — care a fostŭ creată la impulsulŭ inimoșilorŭ locuitorĭ ai acestui orașŭ, — sub devisa cea mai sfântă, în scopulŭ celŭ mai nobilŭ, pe care póte sĕ-lŭ îmbrățișeze o societate: spre rĕspândirea culturii și a educațiunii patriotice. Activitatea acestei mișcărĭ confirmă la totŭ pasulŭ, că ea nu e ofensivă, ci mai multŭ defensivă. Şi d-ta în colónele ḑiarului d-tale totușĭ te bocescĭ pentru nimicirea naționalității d-tale și pentru anihilarea limbei d-tale; și astfelŭ d-ta te jocĭ cu sabia cea mai primejdiósă, care deșteptă în rassa d-tale acelŭ sentimentŭ sfântŭ și firescŭ, pe care tóte popórele îlŭ simtŭ, décă e vorba de unŭ atacŭ premeditatŭ și brutalŭ în contra limbii sale materne. — Acéstă mișcare numai de aceea vĕ dóre, pentru că ea este maghiară; dér și Românii au astfelŭ de reuniunĭ, ca sĕ nu amintescŭ mai multe, în Şimleulŭ-Silvaniei, în Sibiiu și în Deva, și raporturile lorŭ anuale dovedescŭ, că ele suntŭ în stare înfloritóre. Când te-a atacatŭ pe d-ta pressa seriósă maghiară pentru înființarea acelorŭ reuniunĭ? Eu credŭ că pentru activitatea acestorŭ reuniunĭ, décă ele se mișcă în cadrulŭ statutelorŭ lorŭ, nu te va ataca nimenĭ; pentru-că fiăcare omŭ cultŭ simte și scie, că rĕspândirea culturii și a patriotismului e o comóră, pe care trebue sĕ o primimŭ cu bucuriă și atuncĭ când ea nu se face prin limba maghiară.

Şi agitatorii astăḑĭ lucréză mai cu îndrăznélă, mai amenințătorŭ ca orĭ când înainte de asta. Terenulŭ activității lorŭ e nu numai pressa și miile de localitățĭ, unde pĕtrundŭ tóte atacurile (denaturate și pline de patimă ale pressei, ci în timpii din urmă și tribuna politică.

Unŭ omŭ pensionatŭ, purtândŭ rangulŭ de generalŭ, care e acum citatŭ înaintea tribunalului din Aradŭ, adreséza unŭ manifestŭ către poporulŭ românŭ, în care pornesce rĕsboiu în contra statului maghiarŭ. Scopulŭ sĕu a fostŭ „a-i deștepta pe Românĭ," pentru-că — ḑice elŭ — nemulțămirea Românilorŭ e mare, suferințele nu se mai potŭ suporta și étă că a sositŭ timpulŭ, ca din acéstă împĕrățiă putredă sĕ eliminămŭ ranele, care causéză putreḑiciunea.

Ei Domnilorŭ! încă unŭ pasŭ, și ce urméză după aceste enunciațiunĭ? care e consecuența acestei amenințărĭ și logica ei? Ce s'au obicĭnuitŭ popórele amărîte a folosi în contra suferințelorŭ insuportabile? Care sunt instrumentele și lécurile, la care recurgŭ popórele unei împĕrății putrede? Rĕscóla! Acésta-i rațiunea din urmă, forța brutală.

Da, forța brutală, care cu undele patimilorŭ sale ne-arŭ duce la acea rușine, la acea vĕrsare de sânge, de care și acum se sbate inima tuturorŭ Maghiarilorŭ și de care se umple de rușine fața tuturorŭ Românilorŭ oneștĭ.

Şi acum începe acusatulŭ și întrébă: se deșteptă óre Românii, s'au deșteptatŭ ei? Ințelegŭ-ĭei vorbele scurte și lămurite ale adevĕratului patriotŭ — într'adevĕrŭ vorbe fórte lămurite! Provocându-se la semnele ce se înmulțescŭ din ḑi în ḑi acusatulŭ constată, că Românii într'adevĕrŭ au auḑitŭ și au înțelesŭ. Şi décă vocea Românilorŭ în urma „gălăgiei altora" n'ar pĕtrunde până la locurile cele mai înalte — despre care v'am vorbitŭ mai nainte, — atuncĭ ḑice acusatulŭ, — vomŭ striga cu toții ca sĕ rĕsune împĕrăția de vocea nóstră, va sĕ ḑică, de acea voce, care se reduce la nemulțumire și la suferințele insuportabile. La începutŭ manifestația s'a făcutŭ în formă mai nevinovată, — dér înzadarŭ; mai tărḑiu s'au adunatŭ în Caransebeșŭ 600 de grănițerĭ, — dér érășĭ înzadarŭ. Şi décă „nicĭ acésta nu e de ajunsŭ," numai atuncĭ vomŭ puté confirma că ne-amŭ deșteptatŭ, décă — ḑice acusatulŭ — prin tóte părțile vomŭ face ceea-ce au făcutŭ grănițerii. „Pentru-că, — continuă — acum nu mai e vorba numai de frații noștri din Caransebeșŭ, ci de noi toțĭ, de posiția nóstră în viéța publică a statului. Nemulțumirea nóstră a tuturora e mare, suferințele nu le mai putemŭ suporta. Caransebeșenii mergŭ înainte.... și noi trebue sĕ mergemŭ după ei." Pentru-că: „alesulŭ grănițerilorŭ din Caransebeșŭ representă nu numai cerculŭ sĕu, ci pe toțĭ Românii din țĕrile corónei ungare." Declară dér, că: „sĕ fimŭ cu toții pregătițĭ pentru aceste manifestațiunĭ."

La aceste cuvinte numai cu acésta carte în mână, cu codicele penalŭ potŭ sĕ rĕspunde. §-ulŭ 172 alŭ acestei legĭ prescrie pedepsirea aceluia, care agită pe o naționalitate în contra celeilalte. Articululŭ acusatului — precum v'am doveditŭ mai înainte, — în contra disposițiunilorŭ legilorŭ nóstre, pe toțĭ Românii din acéstă țéră, ca pe o naționalitate deosebită, îi adună sub unŭ stindardŭ, sub stindardulŭ deosebitŭ alŭ naționalității române; și cu o óreșĭ-care precauțiune prevĕḑĕtóre, încă pe timpulŭ când s'a scrisŭ articolulŭ, a simțitŭ acusatulŭ necesitatea apĕrării sale înaintea curții cu jurațĭ, de aceea a căutatŭ sĕ atenueze articolulŭ prin indicarea cuvintelorŭ „gălăgia altora." Că cine suntŭ aceștĭ „alțiĭ"? cine trebue sĕ se înțelégă sub aceste expresiunĭ precaute, dér destulŭ de pronunțate, am avutŭ onórea a vĭ-o spune atuncĭ, când v'am arĕtatŭ, că legile nóstre sancționate ce disposițiunĭ cuprindŭ asupra locuitorilorŭ acestei patrii; când v'am arĕtatŭ, că în acéstă țéră, décă și suntŭ strĕinĭ de limbă, națiune numai una este, o națiune maghiară, indivisibilă și unitară.

După aceste numai unŭ lucru trebue sĕ vĕ revocŭ în minte și anume: definițiunea juridică a concepțiunii faptului încriminatŭ.

Națiunea — naționalitate e substanța faptului pretinsŭ de lege. Pentru reasumarea delictului ne lipsesce încă o concepțiune: agitéză, ațîță la ură. Ce însemnéză acésta?

Dreptulŭ are noțiunĭ subtile, asemenea subtilitățĭ observațĭ Domniile Vóstre în redigiarea §-lui 172, ce forméză basa acusării. Spre exemplu, după punctulŭ prim alŭ acestui §, acela, care agitéză numai în contra legii, décă nu face provocare în contra ei, nu vine pedepsitŭ.

In virtutea punctului alŭ doilea din acestŭ § însĕ, acela, care agitéză în contra unei naționalitățĭ, are sĕ fiă pedepsitŭ, și sancțiunea legii e corectă; pentru-că pacînica conviețuire a locuitorilorŭ țĕrii e o astfelŭ de recerință a ordinii statului și a societății, conturbarea acestui raportŭ póte sĕ aibă urmărĭ atâtŭ de incalculabile, încâtŭ în contra naționalităților nu numai nu e permisŭ a se face provocărĭ directe, dér nicĭ măcarŭ a se agita.

In virtutea acestui § decĭ se póte agita în contra legii; în contra legii e opritŭ numai a provoca directŭ la lucrurĭ nepermise séu a rĕspândi asemenea provocărĭ. Şi acum avemŭ a doua noțiune omogenă despre agitația amintită în §-ulŭ 172, provocarea directă la lucrurĭ nepermise. Provocarea directă, — care totdéuna cuprinde în sine și noțiunea agitațiunii — merge cu multŭ mai departe; e ceva cu multŭ mai multŭ. Agitația e o manifestațiune mai domólă și stă departe și rĕmâne multŭ îndĕrĕtulŭ noțiunii provocării directe. Acela agitéză, care intenția sa de a ațîța o esprimă în modŭ mai puținŭ deschisŭ, și se opintesce în ascunsŭ și sub perdea a esercia o influență hotărîtóre și convingĕtóre asupra sentimentelorŭ, opiniunilorŭ, voinței și patimelorŭ altora.

Ei! Şi óre deșteptarea Românimii, presiunea de a deștepta pe toțĭ Românii ce trăiescŭ în Ungaria, ca pe o naționalitate separată, înrolarea sub stégulŭ unui oratorŭ generalŭ, óre provocarea la luptele fără succesŭ de pănă acum ale Românilorŭ, — fără succesŭ, pentru că au avutŭ o formă nevinovată, — în fața cărora este pusŭ cuvêntulŭ ademenitorŭ: onórea națională a Românimii, óre accentuarea jalbelorŭ nebăgate în sémă pănă acum ale Românilor, așa, că de acele sĕ rĕsune și sĕ tremure împĕrăția și din acestŭ punctŭ de vedere manifestațiunile suntŭ o trebuință: óre tóte aceste nu suntŭ agitațiă, nu însémnă a agita spiritele, opinia, voința, patima și ura: și contra „celorlalțĭ", carĭ suntŭ pricinuitorii suferințelorŭ nesuportabile și ai nemulțămirii nespuse, séu în contra acelora, carĭ trebue înțeleșĭ sub noțiunea națiunii maghiare?

Şi acum judecațĭ! Judecata d-vóstrĕ va auḑi-o țéra întrégă. Imĭ sfîrșescŭ cuvintele cu nestorulŭ baroului francesŭ: Inaintea patriei, înaintea judecătorului vecĭnicŭ, la alŭ cărui nume sfântŭ v'ațĭ provocatŭ și în jurĕmêntulŭ d-niilorŭ vóstre, avețĭ în vedere dreptulŭ, dreptatea, punêndu-vĕ mâna pe lege și pe inimă declarațĭ în acestŭ césŭ solemnelŭ: Inaintea lui Dḑeu și a țĕrii: acusatulŭ este vinovatŭ!!

Mișcarea țĕranilorŭ în România.

Liniștea fiindŭ deplinŭ restabilită în comunele din județulŭ Ilfovŭ și Ialomița, și locuitorii începêndŭ a se ocupa de munca câmpului, după informațiunile positive ce are ministerulŭ, luându-se în acelașŭ timpŭ și mĕsurile cuvenite pentru restabilirea autoritățilorŭ comunale, d-nii proprietarĭ și arendașĭ se potŭ în tótă siguranța întórcere între sĕtenĭ fiindŭ de natură a'i încuragia și mai multŭ la lucrările agricole

Situația pe ḑiua de 12 Aprilie.

Nicĭ o turburare nouă nu se semnaléză, din contră liniștirea devine generală. Nicĭ unŭ actŭ de represiune nu a mai fostŭ necesarŭ și nu s'au mai luatŭ pe ḑiua de 12 Aprilie decâtŭ mĕsurĭ preventive.

In totŭ județulŭ Ilfovŭ liniște. In comuna Tăricenĭ autoritățile comunale au fostŭ reinstalate fără oposițiune și comuna, ca tóte celelalte din plasa Oltenița, a reintratŭ în ordinea legală. Impărțirea porumbului la ómenii sĕracĭ se face mai pretutindenĭ prin mijlocirea șefilorŭ de detașamente, ér munca câmpului a începutŭ într'unŭ modŭ aprópe generalŭ.

In totŭ județulŭ Prahova liniște deplină. La comuna Teișanĭ a fostŭ céartă între locuitorĭ cu cei din Homoriciu, aceștĭ din urmă voindŭ a împedeca pe cei din Teișanĭ de a lucra pământurile luate cu chiriă în comuna lorŭ. Unŭ plutonŭ de călărașĭ a fostŭ trămisŭ ca sĕ împedece de a se ivi verĭ-o violență.

In județulŭ Rîmnicu-Sĕratŭ restabilindu-se ordinea în Bolboca și Măicănești, nu a mai rĕmasŭ de luatŭ decâtŭ mĕsurĭ de precauțiune prin locurile unde se semnalase vre-o agitațiune în spirite.

In totŭ restulŭ țĕrei ordine deplină.

(„Monitorulŭ oficialŭ").

Turburărĭ țĕrănescĭ în Bulgaria.

După cum comunică o telegramă din Sofia către „Correspondance de l'Est", la Cirpan în Bulgaria s'au produsŭ turburărĭ. Țĕranii s'au împotrivitŭ la plata dărilorŭ. Gendarmii, intervenindŭ, s'au încĕeratŭ cu țĕranii. Suntŭ câțĭva rănițĭ.

SCIRILE ḐILEI.

Procesulŭ de pressă intentatŭ contra generalului Traianŭ Doda se va pertracta la 14 Iunie înaintea tribunalului cu jurațĭ din Aradŭ.

***

Comisiunea literară a Academiei române propusese alegerea d-lorŭ Slavicĭ și Bengescu ca membri ordinarĭ. Nicĭ unulŭ însĕ n'a întrunitŭ voturile necesare. De altă parte Academia a proclamatŭ membru onorarŭ alŭ ei pe d-lŭ Soroceanu, archeologŭ și numismat din Basarabia, și a numitŭ membru corespondentŭ alŭ ei pe d-lŭ Dr. Alexandru Șuțu, distinsulŭ medicŭ alienistŭ și profesorŭ alŭ facultății de medicină din Bucurescĭ.

***

Din Pesta se comunică către „N. W. Tgbltt," că ministerulŭ ungurescŭ s'ar fi înțelesŭ în privința modului d'a se rĕscumpĕra regaliele. După

acéstă înțelegere, proprietarii de adĭ ai regalielorŭ vorŭ primi ca despăgubire o rentă anuală, care sĕ corĕspundă sumei mijlocii a veniturilorŭ regalielorŭ din cei din urmă șése anĭ. Pentru acéstă rentă însĕ, sĕ se ridice în bună stare comunele care vorŭ avé sĕ administreze în viitorŭ regaliele. Procederea va fi ca cea obicĭnuită cu privire la darea de consumŭ, care de asemenea în cea mai mare parte s'a luatŭ în arendă de comune. Guvernulŭ crede a profita la acéstă transacțiune 5 milióne pe anŭ. Cu aceste 5 milióne și cu cele 20 din darea de spirtŭ se va acoperi deficitulŭ bugetului unguresců. Efectulŭ acestei mĕsurĭ se va vedé în 1889. Unŭ avantagiu alŭ acestui planŭ ar fi, că piața de banĭ nu va mai fi inundată prin obligațiunĭ de despăgubire și circulațiunea de banĭ va lua unŭ avêntŭ însemnatŭ prin afacerea de anticipare ce se va desfășura între posesorii de regalie și între institutele de banĭ. E posibilŭ, că în scopulŭ acesta se va întemeia o bancă de anticipare a rentelorŭ regalielorŭ cu prerogative întinse.

Multe mai încércă guvernulŭ ungurescŭ, dér de deficitŭ câtŭ e hăulŭ nu va scăpa. Cu câtŭ mai marĭ suntŭ veniturile, cu atâtŭ mai mare risipă face.

***

In 23 Aprilie s'a inauguratŭ noua cale ferată Deșiu-Jibĕu-Zĕlau și la începutulŭ lunei viitóre va fi predată comunicațiunei.

***

Ministrulŭ ungurescŭ de culte și instrucțiune publică a proiectatŭ în privința depunerei esamenelorŭ de statŭ, ca cu începutulŭ anului scolasticŭ viitorŭ fiă-care absolventŭ alŭ unei facultățĭ ungurescĭ de dreptŭ din acéstă țéră sĕ facă și esamene scripturistice. Proiectulŭ a fostŭ supusŭ de-ocamdată decanatelorŭ facultăților ŭ de dreptŭ din Budapesta și Clușiu.

***

La posta din Timișóra a sositŭ în dilele acestea o cartă de corespondență, pe care stă scrisŭ cu cerusă albastră: „adresatulŭ nu se găsesce.“ După cum arată sigilulŭ postalŭ, cartea a fostŭ trimisă în 8 Martie 1874 la adresa unui comerciantŭ din Ciacova.

Nu de géba e vestită poșta unguréscă!

***

Trei supușĭ românĭ au fostŭ arestațĭ la Silistra în Bulgaria. Ei au luatŭ parte la turburările țĕrănescĭ din România și spunŭ că Rusia le-a pregătitŭ.

Petroleulŭ în Ungaria.

Efectulŭ suirei vămii pe petroleulŭ brutŭ, ce s'a stabilitŭ în anulŭ trecutŭ, se simte fórte durerosŭ, după-ce în genere consumațiunea de petroleu începe a scădé. De câtva timpŭ, nu numai Ungaria de susŭ, ci deja și piéța din Budapesta e provĕdută prin producțiunea de petroleu din Galiția, ce pe di ce merge sporesce, și prin rafineriile cele nouĕ înființate în părțile vestice ale Galiției, în așa mĕsură mare, în câtŭ rafineriile din Ungaria, precum spune „B. Korr.“, abia mai suntŭ în stare a resista acestei concurențe. Vinderea petroleului galițianŭ, care e atâtŭ de protegiatŭ, în Ungaria invólvă o însemnată scădere în venitele statului în favórea visteriei statului austriacŭ.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei.“

Făgărașŭ, 24 Aprilie 1888.

Domnule Redactorŭ! După cum se anunțase în prețuitulŭ diarŭ ce-lŭ redactațĭ, în Scaunulŭ Vicarialŭ alŭ Făgărașului este denumitŭ, de cătră Escelența Sa, fostulŭ protopopŭ alŭ Reghinului Rev. Domnŭ Basiliu Rațŭ, care a și venitŭ la Făgărașŭ în 14 Aprilie. Inteligența română, înțelegêndŭ despre venirea Reverenției Sale, ĭi eșĭ spre întêmpinare până la Șercaia. Acolo d-lŭ Dr. Stefanŭ Popŭ în numele inteligenței române îlŭ primesce cu o vorbire tare potrivită, accentuândŭ între altele, că numai prin morală și religiune póte ajunge fiăcare poporŭ la fericire. La acestea i-a rĕspunsŭ Rev. d-nŭ Vicarŭ cu cuvinte într'adevĕrŭ părintescĭ, promițêndŭ că, câtŭ îlŭ vorŭ ajuta puterile, va lucra pentru bunăstarea poporului, ba pentru binele școlei și alŭ bisericei este în stare a sacrifica totulŭ. In urma acestora plecarămŭ cătră Făgărașŭ, unde o mulțime de ómenĭ fără deosebire de confesiune așteptau pe bunulŭ lorŭ părinte. La casa vicarială aștepta în fruntea acestora Ilustritatea Sa d-lŭ vice-comite alŭ Făgărașului Daniilŭ Grĕmoiu, care primì pe Rev. d-nŭ Vicarŭ în numele poporului, poftindu'i între altele ca Dumnedeu sĕ-lŭ țină în deplină sănĕtate în mijloculŭ credincioșilorŭ sĕĭ. Rev. d-nŭ Vicarŭ i-a rĕspunsŭ dicêndŭ între altele, că'i mulțămesce pentru primirea făcută sfătuindŭ pe poporŭ că elŭ trebue sĕ se ajute reciprocŭ unulŭ pe altulŭ și că numai umĕrŭ la umĕrŭ vorŭ fi tarĭ și'șĭ vorŭ ajunge scopulŭ.

In diua următóre a fostŭ introducerea Rev. Sale în postulŭ sĕu. Diminéța la órele $8^1/_2$ s'a datŭ semnalulŭ prin tragerea clopotelorŭ ca poporulŭ sĕ mérgă la biserică. Ce e dreptŭ, s'a adunatŭ o mulțime de ómenĭ de tóte confesiunile din orașulŭ Făgărașŭ, ba și de prin satele vecine au alergatŭ ca sĕ vadă și sĕ îmbrățișeze pe bunulŭ lorŭ păstorŭ. Sf. liturghiă s'a celebratŭ de cătră Rev. d-nŭ Vicarŭ Basiliu Rațŭ și de 5 preoțĭ, și anume: Rev. d-nŭ V. protopopŭ Clemente Raicu, Ionŭ Dobrinŭ, Eutimiu Boerŭ, Demetriu Chișereanu și de părintele Gavrilă Cornea din Ilenĭ, care a servitŭ ca lectorŭ. Corulŭ a fostŭ condusŭ de bravulŭ și zelosulŭ învĕțătorŭ Basiliu Rațŭ, care cu copii sĕi de școlă a mulțămitŭ pre cei presențĭ, ducêndu'șĭ fiăcare suvenirea ce nu o vorŭ uita câtŭ vorŭ trăi, ba pre mulțĭ ĭi audiai dicêndŭ că acei copilașĭ cu rĕspunsurile lorŭ liturgice le-au înălțatŭ spiritulŭ până la Dumnedeu.

După finirea sf. liturgii Rev. domnŭ canonicŭ Alexandru Micu recomandă poporului, spunêndu-i că în loculŭ dênsului este denumitŭ, în urma decretului datŭ de cătră Escelența Sa domnulŭ Archiepiscopŭ și Metropolitŭ Dr. Ioanŭ Vancea, ca vicarŭ și parochŭ Rev. d-nŭ Basiliu Rațŭ, care apoi ia cuvêntulŭ, se recomandă poporului mulțumindŭ Rev. d-nŭ canonicŭ pentru bunăvoința arĕtată față de persóna sa; urméză apoi cu o predică și adecă: *Cine este preotulŭ și ce este chiămarea lui?*

***

In 17 Aprilie s'a ținutŭ sinodulŭ vicarialŭ la care au luatŭ parte toțĭ preoții din Vicariatŭ afară de unulŭ doi, carĭ au fostŭ scusațĭ. La acelŭ sinodŭ s'au ținutŭ trei disertațiunĭ și pentru ca sĕ se împlinéscă scopulŭ întrunirei s'a alesŭ, după ce s'au finitŭ tóte afacerile, trei confesorĭ spre a mărturisi pe ceilalțĭ preoțĭ. In urmă Rev. d-nŭ canonicŭ Alexandru Micu îșĭ ia rĕmasŭ bunŭ dela întregŭ clerulŭ din Vicariatŭ și a fostŭ atâtŭ de emoționatŭ încâtŭ a storsŭ lacrĕmĭ din ochii tuturorŭ. In numele clerului ĭi mulțumesce în puține cuvinte, dér pĕtrundĕtóre, părintele Atanasiu Măcelariu dela Noulŭ-Românŭ; pe urmă ia cuvêntulŭ Gavrilă Cornea dela Illenĭ și ca on. publicŭ cetitorŭ sĕ aibă cunoscință despre cele dise, lasŭ sĕ urmeze vorbirea:

On. Sinodŭ, Stimațĭ în Christosŭ frațĭ! Astădĭ, când pentru ultima óră am putută gusta fericirea de a saluta în mijloculŭ nostru pe Reverenția Sa d-lŭ Canonicŭ Alex. Micu, stimatulŭ și multŭ iubitulŭ nostru șefŭ; când astădĭ pentru ultima óră am putută absorbi de pe buzele acestui prea vrednicŭ alŭ nostru conducĕtorŭ părintescile sale învĕțăturĭ cu carĭ ne totdéuna, în decursŭ de mai 16 anĭ, a sciutŭ a ne îmbărbăta, a sciut a ne oțeli la lupta ce în timpurile de față avemŭ a o purta pentru apĕrarea drepturilorŭ nóstre bisericescĭ și scolare pentru apĕrarea turmelorŭ nouĕ încredințate; astădĭ când preoții acestui Vicariatŭ ne aflămŭ întrunițĭ la o convenire solemnă aicĭ, în casa Domnului — Biserică — fiă-mĭ permisŭ stim. în Christosŭ frațĭ a vĕ cere atențiunea prețuită, fiă-mĭ permisŭ a vĕ cere paciența de a puté esprima și eu câte-va cuvinte mult stimat. și multŭ iubitului nostru fostŭ șefŭ. (Va urma).

Scirĭ polițienescĭ.

Alaltaerĭ a fostŭ prinsŭ dilerulŭ Vasilie Bogdanŭ, care fugise cu 6 fl., ce 'i dase negutătorulŭ Dumitru Popŭ ca sĕ'i cumpere sare. Dilerulŭ a fostŭ predatŭ judecătoriei de cercŭ.

Pĕnĕ acum, în intervalŭ de câte-va dile, poliția a isgonitŭ din Brașovŭ două chelnĕrițe pentru viéță imorală. Amêndouĕ suntŭ unguróice.

Alaltaerĭ a fostŭ prinsŭ unŭ câne de oi, albŭ, suspectŭ d'a fi turbatŭ, care mușcase în Blumĕna unŭ câne de vênătóre și apoi apucase prin Brașovu-vechiu. Cânele se aflĭ sub supraveghiare. Proprietarii de cânĭ sĕ fiă cu pază asupra cânilorŭ.

Pe drumulŭ din strada căldărarilorŭ până în Blumĕna s'a perdutŭ unŭ portofoliu cu mai multe polițe și cu unŭ pașaportŭ pentru strĕinătate. Aflătorulŭ binevoiască a-lŭ înmâna la poliția.

Intêmplărĭ diferite.

Puterea rugăciunei. In comuna Chirțŭ, din comitatulŭ Făgărașului, i-s'au furatŭ din grajdŭ locuitorului Todorŭ Morariu 2 miei negri. Păgubașulŭ se duse la preotulŭ ca sĕ facă slujbe. Slujbele preotului avură efectulŭ, că în scurtŭ timpŭ măcelarulŭ din comună Michail Schneider se duse la păgubașŭ cu rugarea, ca sĕ nu mai facă slujbe cu preotulŭ, asigurându-lŭ, că paguba i-se va reîntórce. S'a pornitŭ în urma acésta cercetare și s'a aflatŭ, că măcelarulŭ fusese trimisŭ de locuitorulŭ Lazarŭ Marcu, care furase mieii și care, fiindŭ bolnavŭ de stomacŭ, îșĭ presupunea, că s'a bolnăvitŭ în urma rugăciunilorŭ preotului. Așa raportéză acéstă foile ungurescĭ și „Kolozsvar“ adauge, că respectivulŭ preotŭ mai bine sĕ fiă dusŭ la poliția, decâtŭ la biserică. — De ce? Ca sĕ nu se mai descopere hoții, jupânilorŭ, și ca sĕ nu mai înebunéscă de frica rugăciunilorŭ preoților ŭ românĭ cei cu consciința pĕcătósă? Décă vĕ lasă gura apă după legea lui Verböczy, prin care se interdicea blăstemulŭ „popilorŭ valahĭ,“ n'avețĭ decâtŭ s'o readuceți la viéță.

Incercare de sinucidere. O fată de 14 anĭ s'a aruncatŭ în Têrnavă lângă Sighișóră. Fiindŭ observată, a fostŭ scósă încă cu viéță din apă. Se dice că la acestŭ actŭ de desperare ar fi împins'o tratarea cea rea din partea mamei sale vitrege.

Cadavru în euferŭ. Mare ferbere e în poporațiunea din Pesta-nouă, din causa unei crime misterióse. Acum câteva dile s'a găsitŭ adecă înaintea Fabricei lui Stern din Pesta-nouă unŭ cufĕrŭ, care conținea cadavrulŭ unui copilŭ. Sîrmana ființă avea capulŭ despicatŭ printr'o lovitură de toporŭ. Poliția n'a putută descoperi până acum pe sĕlbaticulŭ ucigașŭ.

Miresa mórtă. Unŭ comerciantŭ din Seghedinŭ avea sĕ se căsĕtoréscă în dilele trecute cu o fată din Teresiopolŭ. După ce-șĭ întocmì locuința, în care avea sĕ ducă pe iubita sa, plecă cu trenulŭ la ea avêndŭ sĕ se cunune în diua următóre. Incetŭ i-se părea că merge trenulŭ, dér în fine totŭ ajunse la locul cu noroculŭ și se 'ndreptă spre locuința miresei. Când intră în casă, găsi pe aceea, pe care a doua di spera s'o îmbrățișeze ca soțiă a sa, întinsă mórtă pe patŭ. Unŭ atacŭ de inimă ĭi curmase dilele.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 27 Aprilie. Starea împĕratului s'a îmbunătățitŭ. Regina Angliei și părechia Battenbergică au plecatŭ aséră. Mulțimea de poporŭ adunată le-a făcutŭ ovațiunĭ.

Viena, 27 Aprilie. Scirea adusă de foile streine că, din causa mișcărei agrare, Austro-Ungaria dirigéză trupe spre granița României, se desminte oficialŭ.

Berlinŭ, 27 Aprilie. Herbert Bismark e numitŭ ministru de statŭ.

Parisŭ, 27 Aprilie. Camera a verificatŭ alegerea lui Flourens. Carnot a fostŭ primitŭ fórte căldurosŭ, în călĕtoria sa, în Limoges și Agen.

Sofia, 27 Aprilie. Prințulŭ Ferdinand de Coburg a plecatŭ aséră întreprindêndŭ o călĕtoriă prin țéră.

DIVERSE.

Femei în pantalonĭ. Unŭ numĕrŭ de 28 de femei în Statele Unite au lăpădatŭ, scrie „B. T.“, rochia și au îmbrăcatŭ pantalonii. Dintre aceste 28 de curagióse anteluptătóre ale viitorilorŭ pantalonĭ femeescĭ, 11 se folosescŭ de brătele 9 ĭi încheiă cu nasturĭ la talia printr'o întocmire ingeniósă și 8 folosescŭ unŭ felŭ de curele. Representanta cea mai înfocată a acestui „progresŭ culturalŭ“ este faimósa Dr. Mary Walker în Washington. Ea e medicŭ, advocatŭ, agentŭ etc. și face orĭ-ce întreprindere ce'i aduce unŭ dolarŭ. S'a espusŭ și în „Dime-Museum“ (întrarea 10 cents=1 dime.) Dr. Mary e urîtă și slabă, și așa suntŭ mai tóte câte au urmatŭ esemplului ei, o împrejurare care face a se crede, că nu pentru picióre au îmbrăcatŭ pantalonii.

Esecutare la mórte prin electricitate. Legislatura statului New-York a primitŭ un proiectŭ de lege, în puterea căruia pe viitorŭ condamnații la mórte vorŭ fi esecutațĭ prin aplicarea electricității.

Ouĕlĕ de găină și cocoșulŭ. Profesorulŭ Heller din Holstein sub acestŭ titlu a ținutŭ unŭ discursŭ în societatea plugarilorŭ. In acésta a declaratŭ, că părerea lățită în poporŭ, cumcă găinile numai atuncĭ ne producŭ multe ouĕ décă între găinĭ avemŭ și cocoșĭ, e de totŭ rătăcită; ba din contră, după dênsulŭ, îndată când ouĕle nu le folosimŭ pentru clocire, adecă când nu le adunămŭ ca din ele sĕ scótă pui, cocoșii trebue delăturațĭ. Profesorulŭ Heller susține: că în casulŭ când cocoșulŭ umblă cu găinile, ouĕle sub acestŭ timpŭ dobêndite se strică mai de grabă; de aceea décă voimŭ sĕ ne adunămŭ ouĕ pentru trebuința casei, cu deosebire pentru de a le păstra pe érnă, cocoșulŭ trebue închisŭ.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 14 Aprilie st. v. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	8.58	Vênd.	8.60
Argintŭ românescŭ .	„	8.52	„	8.54
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.03	„	10.06
Lire turcescĭ . . .	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.90	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	103.50	„	104.50
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Aprilie st. n 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.40
Renta de hârtiă 5%	86.10
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	150.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	95.60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	126.—
Amortisarea datoriei căilorŭ terate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	113.75
Bonurĭ rurale ungare	105.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.
Bonurĭ rurale Transilvane	103.60
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Acțiunile băncei de creditŭ ungur. .	274.50
Acțiunile băncei de creditŭ austr. .	273.60
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.96
Napoleon-d'orĭ	$10.63^1/_2$
Mărcĭ 100 împ. germane	62.22
Londra 10 Livres sterlinge	126.85
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.75
Imprumutulŭ cu premiulŭ urgurescŭ	122.10
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	124.—
Renta de hârtiă austriacă	78.95
Renta de argintŭ austriacŭ	80.50
Renta de aurŭ austriacă	110.25
Losurĭ din 1860	133.50
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	869.—

Bursa de Bucurescĭ.

Cotă oficială dela 15 Aprile st. v. 1888.

	Cump.	vênd.
Renta română 5%	91—	$91.^1/_4$
Renta rom. amort. 5%	89.—	$90.^3/_4$
Renta convert. 6%	89.—	$90.^3/_4$
Impr. oraș. Buc. 20 fr.	36.—	38.—
Credit fonc. rural 7%	105.—	104.—
„ „ „ 5%	$89.^3/_4$	$70.^1/_4$
„ „ urban 7%	103.—	$103.^1/_2$
„ „ „ 6%	96.—	97.—
„ „ „ 5%	$85.^1/_2$	86.—
Banca naț. a Rom. 500 Lei. .	—.—	—.—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . . .	—.—	—.—

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potŭ cumpěra în tutungeria **I. Gross**, în librăria **Nicolae Ciurcu** și **Albrecht & Zillich.**

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucurescĭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ*: 12 óre 30 m. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ în *Sĕcuime* [S. Georgĭ]: 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 óre diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ-Zĕrnescĭ-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre înainte de amédĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 óre a. m.
c) Din *Sĕcuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéça.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre30 minute séra.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.